

či nikoli, aniž lze na ní žádati, aby složitou cestou zjišťovala, zda skutečně má před sebou platnou odhlášku. (Nález nejv. správ. soudu z 28. dubna 1934, č. 8683/34.)

### Z finanční judikatury nejv. spr. soudu.

Pokud jde o **přímé daně podle zákona č. 76/27 Sb.**, zabýval se soud opětne spornou otázkou odčitatelnosti příspěvků členům rodiny a vyslovuje v nálezu z 9. III. 1934, č. 6947/31, k

§§ 15 č. 2. a 17 č. 4.: Stěžovateli nebyl při vyměření důchodové daně za roky 1927 a 1928 odečten od zdanitelného základu příspěvek poskytovaný nezletilému synu D., studujícímu v cizině. V odvoláních uplatňoval stěžovatel, že jeho syn D. není vůbec zdejším příslušníkem, již od let nežije s ním ve společné domácnosti, zdržuje se stále v cizině, a že mu stěžovatel poskytuje měsíční příspěvky k úhradě školních a vyživovacích výdajů, takže nejde o dočasné přerušeni skutečného spolubydlení, a má proto stěžovatel nárok, aby mu ve smyslu § 15 č. 2. byly tyto pravidelné příspěvky sraženy z daňového základu. Stížnost na rozhodnutí, zamítuvší odvolání uznal soud za bezdůvodnou, vysloviv:

Syn D., jemuž stěžovatel v letech 1927 a 1928 zasílal příspěvky, byl v té době nezletilým. Podle odst. 4. § 5 zák. o př. d. nezletilé děti, žijí-li s hlavou rodiny ve společenství domácnostním, jsou příslušníky rodiny. Stížnost sama uvádí, že společenství domácnostní je mezi hlavou rodiny a osobami v § 5, odst. 4. uvedenými, žijí-li tyto osoby s hlavou rodiny ve spotřebním společenství, t. j. dostává-li se jim ukájení jejich životních potřeb v rámci a z prostředků tohoto společenství. K tomu dlužno dodati, že toto spotřební společenství nevyžaduje nezbytně stálého spolubydlení všech osob, tvořících skutečně spotřební společenství. Není tedy na závalu ani, nastalo-li z určitých důvodů skutečné spolubydlení na př. za účelem studií. Dle toho pak syn D., který zůstal za účelem studií v cizině, když se jeho otec přestěhoval do Prahy, jest ve spotřebním společenství se stěžovatelem, jímž je nesporně úplně udržován z prostředků tohoto společenství. Tvrdí-li stížnost, že cit. zákonné ustanovení předpokládá, že společná domácnost t. j. jak stěžovatel as míní společné spolubydlení alespoň dočasně musí trvati, nemá toto tvrzení opory v zákoně, a rovněž okolnost, že společného spolubydlení mezi stěžovatelem a jeho synem v tomto státě vůbec nebylo, není rozhodující. Žil tedy nezl. syn stěžovatelův v letech 1927 a 1928 ve společenství domácnostním v zákoném smyslu se stěžovatelem a byl příslušníkem jeho rodiny dle odst. 4. § 5.

Podle § 17 č. 4. nelze však výdaje na byt a výživu přísluš-

níků rodiny, v nichž jsou zahrnuty i výdaje na jich výchovu, při vyměření daně důchodové odečítati. Tvrzení stěžovatelovo, že toto ustanovení se na něj nevztahuje, poněvadž jeho syn D. nepožívá v jeho domácnosti byt, výživu a ošacení, není důvodné, neboť nezáleží na tom, zda syn ukájí potřeby ty v stěžovatelově domácnosti, nýbrž zda je ukájí z prostředků jeho domácnosti a tato okolnost je nepopřena.

Otázkou příslušenství k domácnosti, pokud jde o zletilé děti, obírá se nále z 16. III. 1934 č. 1432/32, který je nad to zajímavý svojí úvahou o oprávnění úřadu odvolávati rozhodnutí, napadená stížností k n. s. soudu.

Ve sporném případě odepřela uznati ukládací komise za srážkovou položku příspěvky, které poplatník bydlící v M. poskytoval svému synovi B. — posluchači university v P. — a synovi O., konajícimu presenční vojenskou službu v O. Odvolání stěžovatelovo bylo žalovaným úřadem zamítnuto rozhodnutím z 3. VII. 1930. Když pak stěžovatel podal na rozhodnutí to stížnost k n. s. soudu, bylo rozhodnutí to odvoláno, načež rozhodnutím z 13. VII. 1931 rozhodl žalovaný úřad o odvolání znovu a opětně je zamítl s pozměněným odůvodněním. Stěžovatel prohlásil, že se odvoláním prvního rozhodnutí necítí uspokojen a podal i proti druhému rozhodnutí stížnost. K tomuto stavu věci uvádí pak n. s. soud:

Podle ustálené judikatury tohoto soudu lze řízení před n. s. soudem zastaviti podle § 44 byl-li ve kterémkoliv jeho stadiu žalovaným úřadem podán průkaz, že stěžovatel byl uspokojen. Takový průkaz je podán — pokud se stěžující si strana nespokojí s něčím jiným — jen vydáním nového rozhodnutí, vyhovujícího stížným bodům, obsaženým ve stížnosti k n. s. soudu. V daném případě však zamítl žalovaný úřad novým rozhodnutím stěžovatelovo odvolání poznovu; zůstává proto, když stěžovatel novým rozhodnutím uspokojen nebyl, původní rozhodnutí žalovaného úřadu předmětem kognice n. s. soudu. Stěžovatel však podal stížnost i proti rozhodnutí druhému. Tu pak musil si soud v první řadě položit otázku, zdali toto druhé rozhodnutí o stěžovatelově odvolání z předpisu daně důchodové, které nevedlo k zastavení procesu pro uspokojení stěžovatele, je výrokem právní moci schopným a způsobilým zasáhnouti do práv strany a je-li tu vůbec stížnost podle § 2 zák. o s. s. přípustna. Tuto otázku slušelo podle plenissimárního usnesení ze dne 30. ledna 1933 č. 884/31 zodpověděti kladně.

Obírá se pak druhým naříkaným rozhodnutím vyslovuje soud: Důvody, z nichž žalovaný úřad odvolání zamítl, jsou tyto: »Z okolnosti, že syn B. se zdržoval v P. pouze za účelem studií, a že potřebné prostředky k jeho pobytu v P. byly mu poskytovány poplatníkem, dále z okolnosti, že byl po dokončení studií v poplatníkově kanceláři bezplatně zaměstnán, dlužno

dovoditi, že ani v P. ani později doma neměl své vlastní domácnosti, a že při nedostatku jakýchkoliv vlastních příjmů byl co do ukájení životních potřeb odkázán na poplatníka. Stejně tomu bylo u syna O., který byl po promoci u poplatníka bezplatně zaměstnán. Stížnost shledal soud důvodnou vysloviv: Podle ustanovení § 15 č. 2 jsou odčitatelnou položkou při důchodové dani mimo jiné příspěvky, které poskytují rodiče dětem nežijícím v jejich domácnosti. Podle ust. odst. 4. § 17 nemohou od dani podrobeného důchodu býti odečteny mimo jiné výdaje na byt a výživu poplatníka, jeho příslušníků rodiny a dalších v § 20, odst. 1. uvedených osob — t. j. zletilých dětí, rodičů, prarodičů, nevlastních rodičů, pěstounů, tchána, tchyně, zetě a snachy — jsou-li tyto osoby v zaopatření poplatníka. Z porovnání § 15 č. 2. s ustanovením odst. 4. § 17 vyplývá pro dnešní případ, kde jde nesporně o zletilé syny poplatníkovy, že posléze uvedené zákonné ustanovení omezilo odčitatelnost příspěvků, které pravidelně poskytují rodiče dětem, a to potud, že označilo za neodčitatelné takové od rodičů zletilým dětem poskytované pravidelné příspěvky, které se u poplatníka jeví jako výdaje na byt a výživu zletilých, avšak v poplatníkově zaopatření jsoucích dětí. Nutno proto v první řadě řešiti otázku, které zletilé děti poplatníkovy sluší považovati za jsoucí v zaopatření poplatníka ve smyslu § 17, odst. 4.

Zákon o př. d. mluví v odst. 4. § 17 o osobách, jsoucích v zaopatření poplatníka, nedefinuje blíže, co sluší rozuměti slovem »zaopatření«. Textace zmíněného zákonného ustanovení, které v souvislosti s výdaji na byt a výživu poplatníka samého uvádí výdaje na byt a výživu příslušníků rodiny poplatníkovy, dále výdaje na byt a výživu služebnictva, chovaného k osobním službám poplatníkovým, a které konečně obsahuje i dispoici o výdajích, které poplatníkům vzejdou stravováním rodinných členů zaměstnaných trvale při provozování vlastního hospodářství nebo podniku — což všechno jsou pojmově osoby, žijící v domácnosti poplatníkově — nutí k závěru, že toto zákonné ustanovení, mluvic v této souvislosti o »osobách v zaopatření poplatníka«, má i zde na mysli osoby stejného druhu, jako jsou ostatní osoby v tomto odstavci uvedené, t. j. osoby žijící v poplatníkově domácnosti. K tomuto závěru vedly s. soud ještě tyto další úvahy: Zákon, pojednává v § 19 o přírážce pro rodiny s menšími břemeny, stanoví v odst. 2., že pro zjištění, náleží-li k rodině poplatníka osoba, jejíž případný důchod má býti podle § 5 společně zdaněn, sluší započísti do rodiny poplatníka mimo jiné i zletilé děti, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouny, zetě a snachu, tchána a tchyni poplatníkovu, pokud jsou v jeho zaopatření. Obdobné ustanovení má § 20, jednající o srážkách pro mnohočlenné rodiny, podle něhož poplatníkům, kteří mají několik příslušníků rodiny (§ 5, odst. 4.) nebo v jejichž zaopatření jsou jejich zle-

tilé dítky, ... se daň do určité míry snižuje. Slovné znění těchto ustanovení nepřipouští pochybností o tom, že osobami, jsoucími v zaopatření poplatníka, rozumějí se tu jen takové osoby, které žijí v rodině t. j. přímo v domácnosti poplatníkově; neboť ačkoliv příslušníky poplatníkovy rodiny ve smyslu § 5, odst. 4. nejsou, nakládá se s nimi pro účely sledované v §§ 19 a 20 přece jen jako s příslušníky rodiny, a to právě proto, že jsou v poplatníkově zaopatření, t. j. sdílejí společnou domácnost s hlavou rodiny. Správnosti tohoto výkladu nasvědčuje i prováděcí nařízení č. 175/27 Sb., kde se ve vysvětlivkách k § 19, odst. 2. praví výslovně: »Započtení osob v § 19, odst. 2., č. 1. taxativně vypočtených je vázáno podmínkou, že jsou tyto osoby v zaopatření poplatníkově. Zaopatřením jejich rozumí se skutečnost, že požívají v domácnosti poplatníkově celého zaopatření, t. j. bytu, výživy a ošacení« a dále »Zaopatření předpokládá nezbytně společnou domácnost s hlavou rodiny.« Ve vysvětlivce k § 20 se pak, pokud jde o pojem zaopatření, odkazuje k tomu, co řečeno k § 19. Podává-li se však ze smyslu ustanovení §§ 19 a 20, že zaopatření po rozumu těchto zákonných ustanovení předpokládá společnou domácnost s hlavou rodiny, pak není logického důvodu, aby se tento slovní obrat použitý v § 17, odst. 4. vykládal jinak. Ba naopak porovnáním ustanovení § 17, odst. 4. s ustanovením § 15 č. 2 (kterážto norma mluví o dětech nežijících v domácnosti) a §§ 19 a 20 dospěje se právě k výsledku, že slova »v zaopatření poplatníka«, použitá v odst. 4. § 17 mají stejný význam jako táž slova použitá v §§ 19 a 20.

Podle §§ 19 a 20 má totiž poplatník, v jehož zaopatření, t. j. domácnosti jsou zletilé dítky, rodiče atd., výhodu potud, že se k těmto osobám hledí při rozhodování o přirážce pro rodiny s menšími břemeny resp. o přípustnosti srážky pro mnohočlenné rodiny. Zato ale nesmí si poplatník odečísti od svého daňového základu to, co vydal na byt, výživu zletilých dítek, rodičů atd., jsoucích v jeho zaopatření, t. j. žijících s ním ve společné domácnosti. Na druhé straně však se k zletilým dítkám, rodičům atd., kteří s poplatníkem ve společné domácnosti nežijí, tedy nejsou v jeho zaopatření, nehledí při rozhodování o přirážce pro rodiny s menšími břemeny podle § 19 (ovšem s výjimkou odst. 2., č. 2. tohoto paragrafu) resp. o přípustnosti srážky podle § 20. Náhradou za to smí si pak poplatník podle ustanovení § 15, č. 2. od svého příjmu odečísti ony příspěvky, které poskytuje pravidelně svým dětem, rodičům, atd., nežijícím s ním ve společné domácnosti, jsou-li ovšem výdaje ty hodnověrně prokázány. Z těchto všech úvah nabyt soud přesvědčení, že ustanovení § 17, odst. 4. o neodčitatelnosti výdajů na byt a výživu poplatníka, jeho příslušníků a dalších, v § 20, odst. 1. uvedených osob — tedy i zletilých dítek —, lze použítí jen na takové případy, kdy osoby v § 20, odst. 1. uvedené, žijí

s poplatníkem ve společné domácnosti. Dospívá proto soud k zrušení naříkaného rozhodnutí podle § 7 zák. o spr. soudě.

Pro obor zvláštní daně výdělkové vyslovuje nále z 28. III. 1934 č. 5050/34 k

§ 78 lit. f). Stěžovatelka — subjekt zvláštní daně výdělkové — namítá, že částka 17.000 Kč, kterou zaplatila v roce 1928 na výdělkovou daň, měla býti od základu daně odečtena. Neprávem. Paragraf 78 lit. f) praví, že na vrub ryzího výtěžku zaúčtovaná zvláštní daň výdělková za berní léta, počínajíc rokem 1928 se odečte od dani podrobeného ryzího výtěžku, pokud byla v rozhodném období prokazatelně zapravena (§§ 273—275). Požaduje tedy zákon, aby daň byla zapravena prokazatelně v rozhodném období, při čemž poukazuje na §§ 273 až 275 upravující pojem placení daně. Paragraf 273 stanoví v odst. 3., že platby zúčtují se nejprve na příslušenství, pak na nedoplatky daní s přírážkami, přihlížejíc k jich ohroženosti a stáří, a teprve po úplném vyrovnaní nedoplateků na běžný daňový dluh. Již z tohoto ustanovení je patrné, že proto, aby bylo možno mluvit o placení daně na určitý rok, jest zapotřebí, aby daň tato byla resp. po právu býti měla také na tento rok zúčtována. Tak tomu v daném případě nebylo.

Pro trestní řízení ve věcech přímých daní má zásadní význam nále z 28. II. 1934 č. 4045/34 obírající se otázkou, kdy je přiznání objektivně způsobilé ku zmaření vyměření neb způsobení nižšího vyměření daně.

K § 285 a 310. Trestním nálezem vydaným berní správou byl stěžovatel uznán vinným trestním činem podle § 185, jehož se dopustil tím, že v přiznání k důchodové dani za rok 1927 neuvedl dle § 7, odst. 3. spekulčního zisku ze zcizení domu v B. Naříkaným rozhodnutím zamítl žalovaný úřad odvolání proti tomuto nálezu. Rozhoduje o stížnosti konstatuje soud:

Stížnost namítá, že není zde ani objektivní ani subjektivní skutkové povahy trestního činu, jímž byl stěžovatel uznán vinným. V tomto směru popírá stížnost skutečnost zatajení, když na první straně vložky E v odstavci A, rubrice 4. daňového přiznání u vkladu na knížku bylo poznamenáno »na knížku učiněny vklady teprve během roku 1927 z kupní ceny za dům v B. v roce 1927 prodaný«. Zmíněnou poznámkou zabýval se již nále z první stolice a vyslovil o ní, že nelze ji pokládati za přiznání spekulčního zisku, neboť není uvedeno, zač byl dům koupen a zač prodán.

Naříkané rozhodnutí, reagujíc na námitku odvolání stejného obsahu s vytčeným bodem stížnosti, uznalo, že poznámkou nebylo udáno, ani že šlo o spekulční prodej, ani kolik činil zisk, a že poznámka připouští jediný výklad, že šlo o prodej majetkové podstaty, tedy o důchod dani nepodléhající; nebyly však uvedeny podstatné okolnosti, z nichž by mohl úřad přesně

rozhodnouti, zda jde o zdanitelný důchod či nikoliv, a naopak mohl, neznaje všech rozhodných okolností, míti právem za to, že jde o důchod nezdanitelný. K tomuto odůvodnění připomíná stížnost, že úřad měl v průběhu ukládacího řízení možnost, aby na základě oné poznámky provedl šetření, nesouhlasil-li s právním názorem stěžovatelovým, že nejde o spekuláční zisk.

Naříkaným rozhodnutím zjištěná skutková podstata záleží v tom, že stěžovatel z nedbalosti zatajil spekuláční zisk a že toto zatajení bylo způsobilým přivoditi vyměření menší než zákonné daně. Podle § 185 dopouští se trestního činu, kdo ve věci vlastní daně nebo jako zákonný neb zmocněný zástupce v přiznání . . . . . něco nesprávného uvede nebo potvrdí, nebo něco zatají, . . . . ., je-li takové jednání nebo opomenutí způsobilé vyměření zákonné daně zmařiti nebo přivoditi vyměření menší než zákonné daně. V daném případě klade se stěžovateli za vinu, že opomněl v přiznání učiniti určitý údaj, tedy, že něco zatajil, při čemž jednání to bylo způsobilé přivoditi vyměření menší než zákonné daně. Stížnost naproti tomu popírá, že by tu šlo se strany stěžovatele o trestní čin.

Jak patrně z reprodukováného ustanovení § 185, je základní podmínkou, aby bylo možno mluvit o zatajení v přiznání jako o trestním činu, aby toto zatajení bylo objektivně způsobilé zmařiti vyměření zákonné daně nebo přivoditi vyměření menší než zákonné daně. Musil proto soud předem zkoumati, je-li tu dána tato objektivní podmínka trestnosti poplatníkovy jednání. Podle ustanovení § 308 jest poplatník povinen přesně a určitě vyplniti veškeré rubriky přiznání, třeba-li připojiti předepsané doklady a podepsati přiznání. Paragraf 310 stanoví pak, že vyměřovací úřad, . . . . . prozkoumá došlá přiznání a provede všechna šetření, jež jsou k tomu potřebná, aby údaje přiznání potvrdila, vysvětlila, doplnila, opravila a vůbec získala přiměřený doklad pro vyměření daně. Plyne tedy ze shora uvedených ustanovení, že poplatníka stihá sice co do údajů v přiznání určitá povinnost, že však také vyměřovací úřad stihají určité povinnosti, pokud jde o zkoumání přiznání poplatníkem podaného za účelem zjištění objektivně správného podkladu zdanění. Ale pak mohou býti uznány za způsobilé ku zmaření vyměření nebo ke způsobení nižšího vyměření daně jen taková opomenutí neb nesprávné údaje v přiznání, které mohou vésti k nesprávnému vyměření daně i tehdy, když úřad řádně přezkoumá přiznání v mezích své povinnosti, určené mu § 310 zák. o př. daních. Uvedl-li stěžovatel v daném případě v přiznání, že má určitý kapitálový vklad, který získal v roce 1927 tím, že uložil peníze stržené za dům prodaný v témže roce v B., pak — třebas nepřiznal jako spekuláční zisk částku, kterou při prodeji domu vydělal, vycházejí z právního názoru, že zisk ten není vůbec ziskem spekuláčním — přece učinil v přiznání takové údaje, ve kterých měl úřad při zkoumání přiznání způso-

bem v § 310 předepsaným dostatečný podnět, aby provedl řízení za účelem zjištění, nejde-li tu snad o spekulaci zisk, a to tím spíše, bylo-li finanční správě, jak samo naříkané rozhodnutí uvádí »notoricky známo, že domy v Německu byly koupeny za účely spekulací.« Ale pak nelze vůbec shledati, že by tu bylo takové zatajení spekulativního zisku z prodeje domu, které by bylo objektivně způsobilo přivoditi vyměření nižší než zákonné daně a nelze proto shledati, že by tu byla po stránce objektivní v jednání stěžovatelově dána skutková podstata trestního činu podle § 185 zák. o př. d. Dr. Hromada.

(Dokončení.)

## L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y

Prof. Dr. August Miřička: **Trestní právo hmotné.** Část obecná i zvláštní. Nákladem spolku československých právníků »Všehrd«. Praha 1934, str. 414.

Prof. Miřička odhodlal se, jak v předmluvě praví, k této publikaci veden snahou zužítkovati výsledky svého dlouholetého badání theoretického a poznatky získané při pracích kodifikačních, zejména však své bohaté zkušenosti učiněné živým stykem s posluchači v konversatoriích, v seminárních cvičeních a při zkouškách. —

Část obecná obsahuje úvod a tři díly (trestní zákony, trestné činy, tresty a zabezpečovací opatření.)

Úvod jedná o pojmu, pramenech a dějinném vývoji trestního práva, o důvodu a účelu trestních zákonů a trestů, jakož i o vědě trestního práva, jejích úkolech a vědách pomocných. (V rámci těchto posledních kapitol jsou zpracovány t. zv. theorie a školy trestního práva). Následuje přehled nejdůležitějších literárních prací, zejména systematických.

Díl první obsahuje kapitoly o výkladu a působnosti časové, místní, osobní i předmětné trestních zákonů.

Jádrem spisu je díl druhý o trestných činech jednající o nejzákladnějších otázkách trestního práva. Zde podal autor stručnou formou výtěžky svých speciálních studií; tak hlavně v kapitolách o formách viny, vztahu příčinném, bezprávnosti. Po úvodní stati o pojmu a rozdělení trestných činů následují kapitoly o subjektivní a objektivní stránce trestných činů, o bezprávnosti a případech bezprávnosti vyloučené, o trestné spolučinnosti, jednotnosti a mnohosti trestných činů i o zániku trestnosti.

Díl třetí vymezuje pojem trestu a zabezpečovacího opatření, načež jedná o jednotlivých způsobech trestu a o jich ukládání.

Část zvláštní probírá v 17 hlavách jednotlivé skutkové podstaty. Zvláštní pozornost je tu věnována zákonu o ochraně cti z r. 1933.